

nr. 04
06.02.2024

Misiunea de control:

a aplicării unitare și al respectării reglementărilor legale la stabilirea dreptului și acordarea compensațiilor pentru servicii de transport și utilizarea facilităților fiscale la importul mijloacelor de transport pentru persoane cu dizabilități ale aparatului locomotor din mun. Chișinău

INSPECTORATUL SOCIAL DE STAT

Cuprins

Lista acronimelor	3
1. Informație de context general.....	4
2. Scopul și obiectivele misiunii de control	5
3. Baza legală de reglementare	5
4. Sfera de abordare a controlului. Proceduri și tehnici de colectare a probelor de control:.....	5
5. Constatări și concluzii	6
5.1 Observații generale:.....	6
5.2 Sinteza constatărilor:	9
5.2.1 Abateri constatate în procesul de solicitare a renunțării la compensația pentru serviciile de transport în schimbul facilităților fiscale și vamale la importul mijloacelor de transport cu destinație specială	9
5.2.2 Abateri constatate în procesul de plată a compensației pentru serviciile de transport	10
5.2.3 Abateri depistate la înmatricularea de stat a mijloacelor de transport cu scutire de drepturile de import	11
5.2.4 Conducerea mijloacelor de transport destinate pentru transportarea persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor	12
5.2.5 Abateri constatate în procesul de ținere și completare a dosarelor solicitanților/beneficiarilor de facilități fiscale și vamale la importul mijloacelor de transport cu destinație specială	13
6. Concluzii generale:	13
7. Măsuri și recomandări dispuse urmare controlului efectuat:	14

Anexă: 15 file

LISTA ACRONIMELOR

MMPS	Ministerul Muncii și Protecției Sociale
DGAMS	Direcția Generală Asistență Medicală și Socială
STAS	Structura Teritorială de Asistență Socială
DAS	Direcția Asistență Socială
ASP	Agenția Servicii Publice
CST	Compensația pentru serviciile de transport

1. Informație de context general

Cadrul legal pentru acordarea facilităților vamale și fiscale persoanelor cu dizabilități la importul unui mijloc de transport este prevăzut în Legea nr. 60 din 30.03.2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități, Codul fiscal și Hotărârea Guvernului nr. 474 din 20.04.2016 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de aplicare a facilităților fiscale și vamale la importul mijloacelor de transport cu destinație specială.

În conformitate cu prevederile Legii nr. 60 din 30.03.2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități (în continuare Legea nr. 60/2012), persoanele cu dizabilități ale aparatului locomotor pot alege, la cerere, în schimbul compensației pentru serviciile de transport, dreptul de a importa, o dată la 5 ani, cu scutire de drepturi de import, un mijloc de transport destinat transportării lor (reutilat în mod corespunzător), clasificat la poziția tarifară 8703 (cu capacitatea cilindrică a motorului de până la 2500 cm3 inclusiv), indiferent de termenul de exploatare, conform prevederilor Codului vamal, ale Codului fiscal și ale Legii nr. 1380/1997 cu privire la tariful vamal.

Se permite conducerea mijloacelor de transport menționate, doar de către persoanele cu dizabilități ale aparatului locomotor sau de către persoanele abilitate cu atribuții de însoțire/îngrijire a acestora, în condițiile stabilite prin *HG 474 din 20.04.2016 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de aplicare a facilităților fiscale și vamale la importul mijloacelor de transport cu destinație specială*.

Conducerea mijloacelor de transport destinate transportării persoanelor cu dizabilități de către alte persoane decât cele menționate mai sus și fără respectarea condițiilor stabilite, pe perioada aflării acestora în posesia și folosința persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor, se sancționează conform legislației în vigoare.

Pentru a beneficia de facilitățile fiscale și vamale persoana cu dizabilități locomotorii adresează o cerere structurii teritoriale de asistență socială de la locul de trai prin care solicită renunțarea la compensațiile specificate la art.49 din Legea nr.60/2012, iar structura teritorială de asistență socială, în termen de până la 3 zile lucrătoare, eliberează certificatul privind solicitarea beneficiarului de a renunța la compensația pentru serviciile de transport în schimbul facilităților fiscale și vamale respective.

În cazul importului mijlocului de transport, pentru a beneficia de facilitățile vamale și fiscale, persoana cu dizabilități locomotorii sau reprezentantul acesteia urmează să prezinte organului vamal, următoarele documente:

- pașaportul tehnic în original și copia de pe acesta;
- actul de donație în original și copia de pe acesta, care conține informații privind donatorul, beneficiarul, valoarea mijlocului de transport și scopul – pentru utilizarea mijlocului de transport de către persoanele cu dizabilități ale aparatului locomotor sau pentru transportarea persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor, în cazul în care mijlocul de transport este acordat cu titlu gratuit (donație);
- actul de identitate al beneficiarului în original și copia de pe acesta;
- certificatul de reutilare eliberat de stațiile/centrele tehnice autorizate în acest domeniu, care nu se află în Republica Moldova (tradus în limba română);
- contractul de vânzare-cumpărare sau invoice-ul sau alt document comercial;
- *certificatul privind solicitarea beneficiarului de a renunța la compensații în schimbul facilităților fiscale și vamale, eliberat de structura teritorială de asistență socială de la locul de trai;*
- procura în original și copia de pe actul de identitate al reprezentantului – în cazul în care tranzacția se efectuează prin intermediul reprezentantului.

Conform procedurii legale, la momentul vămuirii, persoana cu dizabilități ale aparatului locomotor completează declarația pe propria răspundere, prin care se obligă să nu comercializeze, transmită în arendă, locațiune, uzufruct, leasing operațional sau financiar mijlocul de transport importat până la expirarea termenului de 5 ani de la data beneficierii de scutirea respectivă.

În cazul în care aceste prevederi nu se respectă, se calculează și se achită taxa pentru proceduri vamale și acciza, în funcție de capacitatea cilindrică a motorului și termenul de exploatare a mijlocului de transport.

Misiunea de control al aplicării unitare și al respectării reglementărilor legale la stabilirea dreptului și acordarea compensațiilor pentru serviciile de transport și utilizarea facilităților fiscale la importul mijloacelor de transport pentru persoane cu dizabilități ale aparatului locomotor este organizată în vederea identificării riscurilor și deficiențelor, care au impact direct asupra stabilirii dreptului la *facilități fiscale și vamale la importul mijloacelor de transport cu destinație specială*.

2. Scopul și obiectivele misiunii de control

Scopul misiunii: Controlul respectării prevederilor legale de către structurile teritoriale de asistență socială la eliberarea persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor a actelor necesare pentru beneficierea de facilități fiscale și vamale la importul mijloacelor de transport cu destinație specială.

Obiective:

1. Verificarea modului de implementare a prevederilor actelor normative în procesul de stabilire a dreptului la facilități fiscale și vamale la importul mijloacelor de transport cu destinație specială.
2. Stabilirea neregulilor (cazurilor de fraudă și eroare) în procesul de acordare a compensațiilor pentru serviciile de transport persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor;
3. Identificarea soluțiilor de remediere a deficiențelor stabilite în cadrul controlului și dispunerea de măsuri relevante înlăturării deficiențelor constatate.

3. Baza legală de reglementare

Controlul desfășurat la DGAMS mun. Chișinău a avut loc în temeiul:

- Ordinului directorului Inspectoratului Social de Stat nr. 84 din 10.11.2023 cu privire la misiunea de control în mun. Chișinău;
- Legii nr. 60 din 30.03.2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități,
- Hotărârii Guvernului nr. 474 din 20.04.2016 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de aplicare a facilităților fiscale și vamale la importul mijloacelor de transport cu destinație specială;
- Hotărârii Guvernului nr. 1413 din 27.12.2016 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de stabilire și plată a compensației pentru serviciile de transport;
- Hotărârii Guvernului nr. 802 din 28.10.2011 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului Social de Stat.

4. Sfera de abordare a controlului. Proceduri și tehnici de colectare a probelor de control:

Eșantionul selectat pentru misiunea de control este reprezentat de persoanele cu dizabilități ale aparatului locomotor din mun. Chișinău care au solicitat în perioada anilor 2019-2023 renunțarea la compensația pentru serviciile de transport în schimbul facilităților fiscale și vamale la importul mijloacelor de transport cu destinație specială.

Au fost supuse controlului 303 dosare (*din totalul de 305 dosare înregistrate la STAS*) ale beneficiarilor/solicitanților de facilități fiscale și vamale la importul mijloacelor de transport cu destinație

specială, persoane cu dizabilități ale aparatului locomotor, domiciliați în mun. Chișinău, după cum urmează:

Nr. ord.	STAS Anul	DAS. Sect. Centru	DAS. Sect. Ciocana	DAS. Sect. Botanica	DAS. Sect. Buiucani	DAS. Sect. Rîșcani	Total dosare înregistrate	Total dosare verificate
1.	2019	6	6	6	2 (dosare lipsă)	4	24	22
2.	2020	2	10	17	11	13	53	53
3.	2021	9	27	27	28	24	115	115
4.	2022	13	24	26	21	13	97	97
5.	2023	2	7	3	2	2	16	16
Total dosare per DAS		32	74	79	64	56	305	303

Activitățile de control au fost realizate conform *Metodologiei cu privire la organizarea și desfășurarea misiunii de control al aplicării unitare și al respectării reglementărilor legale la stabilirea dreptului și acordarea compensațiilor pentru servicii de transport și utilizarea facilităților fiscale la importul mijloacelor de transport pentru persoane cu dizabilități ale aparatului locomotor*, fiind aplicate următoarele tehnici de control:

a) Analiza informației incluse în dosarele solicitanților/beneficiarilor de facilități fiscale și vamale la importul mijloacelor de transport cu destinație specială;

b) Contrapunerea datelor prezentate de către Serviciul vamal referitor la beneficiarii de facilități fiscale și vamale la importul mijloacelor de transport cu destinație specială cu informația prezentată de către STAS mun. Chișinău privind lista persoanelor care au solicitat renunțarea la compensația pentru serviciile de transport în schimbul facilităților fiscale și vamale;

c) Analiza corectitudinii aplicării prevederilor legale de către STAS la încetarea plății compensației pentru serviciile de transport pentru persoanele care au depus cerere de renunțare la compensațiile respective în schimbul facilităților fiscale și vamale la importul mijloacelor de transport cu destinație specială.

5. Constatări și concluzii

5.1 Observații generale:

Din totalul celor 294 persoane care au depus cerere de renunțare la compensațiile pentru serviciile de transport în schimbul facilităților fiscale și vamale, **240 persoane au importat mijloace de transport cu destinație specială**, cu scutire de drepturile de import, 102 dintre care au solicitat de la STAS eliberarea certificatelor confirmative privind abilitatea persoanei cu atribuții de însoțire/îngrijire a persoanei cu dizabilități locomotorii, după cum urmează:

Nr. ord.	STAS	Dosare înregistrate	Numărul de persoane verificate (solicitanți/ beneficiari)	Nr. de mașini importate	Nr. certificatelor ¹ eliberate de către STAS
1.	DAS. Sect. Centru	32	31	28	13
2.	DAS. Sect. Ciocana	74	70	58	18
3.	DAS. Sect. Botanica	79	78	60	27
4.	DAS. Sect. Buiucani	64	60	52	25
5.	DAS. Sect. Rîșcani	56	55	42	19
Total		305	294	240	102

¹ Certificate confirmative privind abilitatea persoanei cu atribuții de însoțire/îngrijire a persoanei cu dizabilități locomotorii, eliberat de structura teritorială de asistență socială de la locul de trai

Analiza efectuată denotă că din numărul total al persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor care au solicitat renunțarea la compensațiile pentru serviciile de transport în schimbul facilităților fiscale și vamale 44 sunt copii cu vârste cuprinse între 2 și 17 ani (cu reprezentanți legali), iar 250 persoane sunt adulți cu vârste între 18 și 85 ani.

În 38 cazuri au fost importate mijloace de transport cu destinație specială pentru copii cu dizabilități ale aparatului locomotor.

Solicitanți /beneficiari	Nr. de persoane	Număr de înmatriculări
Copii (2 – 18 ani)	44	38
Adulți (18 – 85 ani)	250	202
Total	294	240

Conform datelor colectate în cadrul misiunii de control se constată că în anul 2021 au fost înregistrate cele mai multe solicitări privind renunțarea la compensațiile pentru serviciile de transport în schimbul facilităților fiscale și vamale și, respectiv, cele mai multe importuri de mijloace de transport cu destinație specială (figura nr.1).

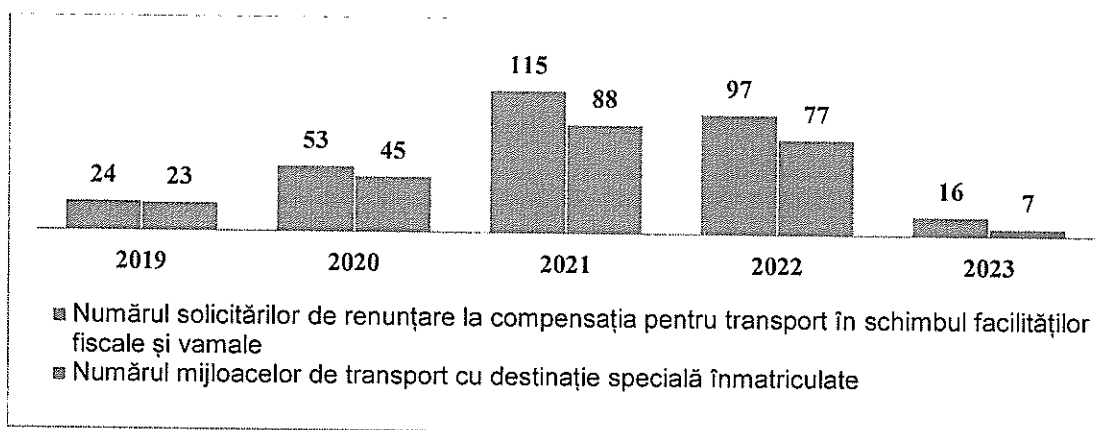

Figura 1: Numărul de importuri a mijloacelor de transport cu destinație specială în raport cu numărul solicitărilor de scutire de drepturi de import

Conform datelor expuse în tabelul de mai jos se constată că în anul 2021 cele mai multe mijloace de transport cu destinație specială au fost înmatriculate de către persoanele cu dizabilități ale aparatului locomotor din sectorul Buiucani.

Nr. ord.	Anul	DAS. Sect. Centru	DAS. Sect. Ciocana	DAS. Sect. Botanica	DAS. Sect. Buiucani	DAS. Sect. Rîșcani	Total pe ani
1.	2019	6	5	6	2	4	23
2.	2020	2	10	13	8	12	45
3.	2021	7	18	20	25	18	88
4.	2022	12	21	21	15	8	77
5.	2023	1	4	0	2	0	7
Total per DAS		28	58	60	52	42	240

Reieșind din analiza efectuată se constată că, începînd cu anul 2023, odată cu modificările operate la cadrul legal² prin includerea unor cerințe noi pentru importul mijloacelor de transport cu destinație specială, atît numărul solicitărilor de renunțare la compensațiile pentru serviciile de transport cît și numărul mijloacelor de transport înmatriculate a scăzut esențial.

² Hotărârea Guvernului nr. 311 din 24.05.2023 cu privire la modificarea unor hotărâri ale Guvernului pentru implementarea politicii fiscale și vamale, în vigoare 02.06.2023

Conform noilor prevederi mijloacele de transport importate cu scutire de drepturi de import, trebuie să fie reutilate în mod corespunzător, ceea ce presupune ca mijloacele de transport să fie echipate de uzina producătoare sau reutilate legal cu agregate suplimentare necesare și dotate cu mecanisme speciale pentru adaptarea acestora, corespunzător necesităților de deplasare a persoanelor cu dizabilități locomotorii și să fie construite/adaptate special pentru transportarea persoanelor cu dizabilități locomotorii.

Totodată, în condițiile noilor modificări ale cadrului legal, reutilarea acestor mijloace de transport după import, astfel ca acestea să piardă caracteristicile specifice mijloacelor de transport destinate transportării persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor se consideră utilizare a mijlocului de transport contrar destinației finale.

Verificările efectuate denotă că, în perioada 2019 – 2023, cele mai multe *mijloace de transport cu destinație specială* înmatriculate fac parte din clasa de lux, ponderea cea mai mare (peste 50%) fiind a celor de model Mercedes-Benz, Toyota, Volkswagen, Volvo, Honda și BMW. Conform probelor colectate în cadrul misiunii de control a fost stabilit modelul și marca vehiculelor importate cu scutire de drepturile de import și numărul acestora, după cum urmează:

Mercedes-Benz (E200, E220, E250, GLK, ML)	30
Mercedes-Benz (Aclas, Belas, Cclas, Sprinter, Vito, Viano)	21
Toyota (Corolla, Corolla Verso, Auris, Avensis, Land Cruiser, RAV4, Previa, Prius)	37
Volkswagen (Caddy, Bora, Touran, Sharan, Tiguan, Passat, Caravelle, Golf, T4)	23
Volvo (XC60, XC70, XC90)	22
Honda (CR-V, Jazz)	18
BMW (320d, 520d, 525d, X1, X3, X5)	16
Audi (A3, A4, A5, A6, Q3, S3)	8
Opel (Astra, Insignia, F Astra, Zafira, Astra Sports Tourer)	8
FORD (Focus, C-Max, Galaxy, Focus C-Max, S-Max, Transit, Grand C-Max)	8
Hyundai (Santa Fe, Grand Santa Fe, Tucson, IX35)	7
Renault (Megan Scenic, Scenic, Espace, Master)	7
Nissan (Almera Tino, Micra, Pathfinder, Qashkai)	6
Land Rover (Range Rover, Freelander, Discovery, Discovery Sport)	5
Skoda (Octavia, Superb, Kodiaq)	6
KIA (Sorento, Sportage)	3
DACIA (Dokker, Lodgy, Sandero)	3
Mitsubishi (Outlander)	3
Lexus (ES300H, IS220D)	2
Alfa Romeo (159)	1
Dodge (Journey)	1
Mazda (CX-5)	1
Crysler (Voyager)	1

5.2 Sinteza constatărilor:

Constatări și concluzii formulate în procesul de control prin prisma neconformităților identificate:

5.2.1 Abateri constatate în procesul de solicitare a renunțării la compensația pentru serviciile de transport în schimbul facilităților fiscale și vamale la importul mijloacelor de transport cu destinație specială

Reieșind din analiza celor 302 dosare ale șomerilor (incluse în planul de control) a fost constatată depășirea de către STAS a termenului prevăzut pentru eliberarea certificatelor privind solicitarea beneficiarului de a renunța la compensațiile pentru serviciile de transport în schimbul facilităților fiscale și vamale. Astfel:

- în **5 cazuri**³ certificatele privind solicitarea beneficiarului de a renunța la compensațiile pentru serviciile de transport în schimbul facilităților fiscale și vamale a fost eliberat după expirarea a 3 zile lucrătoare de la data solicitării de către beneficiar a renunțării la compensațiile pentru serviciile de transport, contrar prevederilor pct. 15 din HG 474/2016, care prevede: „*Pentru a beneficia de facilitatea respectivă persoana cu dizabilități locomotorii adresează o cerere structurii teritoriale de asistență socială de la locul de trai prin care solicită renunțarea la compensațiile specificate la art.49 din Legea nr.60 din 30 martie 2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități, iar structura teritorială de asistență socială, în termen de pînă la 3 zile lucrătoare, eliberează certificatul privind solicitarea beneficiarului de a renunța la compensații în schimbul facilităților fiscale și vamale respective*”;
 - în **26 cazuri**⁴ a fost depășit termenul de prezentare de către beneficiar a certificatului de înmatriculare a mijlocului de transport cu destinație specială prevăzut la pct. 26 din HG 474/2016 (*termen depășit de la 1 zi la 8 luni*), și, anume: „*În cazul mijloacelor de transport destinate pentru transportarea persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor, după beneficierea de facilitățile fiscale și vamale și înmatricularea mijlocului de transport conform prevederilor legislației în vigoare, beneficiarul, persoana cu dizabilități locomotorii prezintă obligatoriu, în termen de pînă la 3 zile lucrătoare, la structura teritorială de asistență socială de la locul de trai copia de pe certificatul de înmatriculare a mijlocului de transport, care se anexează la dosarul beneficiarului*”.
- Neprezentarea în termen de către beneficiar a certificatului de înmatriculare a mijlocului de transport cu destinație specială crește riscul achitării nejustificate a plății compensațiilor pentru serviciile de transport.

Respectiv, se constată că STAS nu au stabilite/descrie proceduri interne privind evidența dosarelor solicitanților/beneficiarilor de facilități fiscale și vamale la importul mijloacelor de transport cu destinație specială, fapt care duce la deficiențe în evidența termenelor stabilite în baza prevederilor pct. 26 din HG 474/2016.

Totodată, cadrul normativ nu prevede care sunt responsabilitățile și consecințele în cazul în care termenul de 3 zile prevăzut la pct. 26 din HG 474/2016 nu este respectat de către beneficiar, fapt care creează neclarități la punerea în aplicare a acestor prevederi de către STAS.

³ Anexa, Tabel nr. 1.1 *Depășirea termenului de eliberare a Certificatului privind solicitarea beneficiarului de a renunța la compensații în schimbul facilităților fiscale și vamale* (pct. 15 din Regulament);

⁴ Anexa, Tabel nr. 1.2 *Depășirea termenului de prezentare de către beneficiar a certificatului de înmatriculare a mijlocului de transport, încălcînd prevederile pct. 26 din Regulament*;

5.2.2 Abateri constatate în procesul de plată a compensației pentru serviciile de transport

Au fost constatate nereguli legate de plata compensației pentru serviciile de transport persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor care au depus cerere pentru renunțarea la compensație în schimbul facilităților fiscale și vamale la înmatricularea unui mijloc de transport cu destinație specială.

Conform prevederilor pct. 29, alin. 4) din HG 1413/2016⁵ „Pierderea dreptului și stoparea plății compensației are loc în caz de:..... 4) utilizare a facilităților fiscale și vamale la importul unui mijloc de transport, destinat pentru transportarea persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor, conform prevederilor legislației în vigoare. Stoparea plății compensației are loc, pe baza copiei certificatului de înmatriculare a mijlocului de transport (prezentat obligatoriu de către beneficiar în timp de 3 zile lucrătoare de la data înmatriculării), din trimestrul următor celui care a beneficiat de scutirea de drepturi de import al unui mijloc de transport, pînă la împlinirea termenului de 5 ani.”

Verificările efectuate relevă faptul că, pentru unele cazuri din cele verificate, prevederile sus-menționate nu au fost respectate de către STAS, fiind constatate următoarele abateri:

- În **38 cazuri**⁶ plata compensației pentru serviciile de transport nu a fost stopată din trimestrul următor celui în care beneficiarului i s-a aplicat scutirea de drepturi de import al unui mijloc de transport, fapt care a dus la:
 - achitarea nejustificată a compensației pentru serviciile de transport în mărime de 20083,34 lei;
 - stabilirea nejustificată a compensației pentru serviciile de transport în mărime de 1130,01 lei.
 În 8 cazuri din cele constatate, stoparea tergiversată a plății compensației a fost cauzată de nerespectarea prevederilor legale de către specialiștii STAS, iar în alte 30 cazuri data de prezentare a certificatului de înmatriculare nu a fost înregistrată de către STAS, ceea ce a făcut imposibilă stabilirea cauzei de încetare întârziată a plăților compensației pentru serviciile de transport.
- În **17 cazuri**⁷ beneficiarii de facilități fiscale și vamale nu au prezentat STAS copia de pe certificatul de înmatriculare a mijlocului de transport, ceea ce a dus la plata în continuare a compensației pentru serviciile de transport, fiind achitate plăți în mod nejustificat în valoare de 30160,02 lei și stabilite nejustificat (fără achitare) 5010,00 lei.
- Au fost identificate **4 cazuri**⁸ în care plata compensației pentru serviciile de transport a fost stabilită repetat înainte de împlinirea termenului de 5 ani din momentul înmatriculării mijlocului de transport, fapt care a dus la acordarea ilegală a compensației în sumă de 3936,67 lei.
- În **7 cazuri**⁹ stoparea plății compensației pentru serviciile de transport a avut loc anterior înmatriculării mijlocului de transport cu destinație specială, contrar prevederilor stipulate la pct. 29 alin. 4) din HG 1413/2016, nefiind acordate plăți beneficiarilor de compensații în valoare de 3966,68 lei.
- În **2 cazuri**¹⁰ STAS nu a acordat compensația pentru serviciile de transport persoanelor care erau în

⁵ Hotărârea Guvernului nr. 1413 din 27.12.2016 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de stabilire și plată a compensației pentru serviciile de transport

⁶ Anexa, Tabel nr. 2.1 Nerespectarea de către STAS a termenului de încetare a plății compensației pentru serviciile de transport (pct. 29 din Regulament);

⁷ Anexa, Tabel nr. 2.2 Compensația pentru serviciile de transport achitată nejustificat din cauza neprezentării de către beneficiarul de facilități fiscale și vamale a copiei certificatului de înmatriculare a mijlocului de transport cu destinație specială;

⁸ Anexa, Tabel nr. 2.3 Stabilirea nejustificată de către STAS a dreptului la compensație pentru serviciile de transport înainte de expirarea termenului de 5 ani din momentul înmatriculării mijlocului de transport cu destinație specială;

⁹ Anexa, Tabel nr. 2.4 Stoparea plății compensației pentru serviciile de transport anterior înmatriculării mijlocului de transport cu destinație specială;

¹⁰ Anexa, Tabel nr. 2.5 Neachitarea compensației pentru serviciile de transport;

drept de a beneficia de aceste plăți pînă la scutirea de drepturi de import al unui mijloc de transport (*pînă la prezentarea certificatului de înmatriculare a mijlocului de transport*), nefiind acordate plăți în sumă de 1060,00 lei.

Dreptul la plata compensației pentru serviciile de transport stabilit contrar prevederilor legale, a dus la stabilirea nejustificată a plății în valoare totală de 60320,04 lei, dintre care achitate nejustificat beneficiarilor 54180,03 lei (plăți ridicate). Totodată, a fost lezat dreptului persoanelor cu dizabilități de a beneficia de plata compensației în valoare totală de -5026,68 lei.

5.2.3 Abateri depistate la înmatricularea de stat a mijloacelor de transport cu scutire de drepturile de import

În cadrul misiunii de control au fost constatate nereguli privind procedura de înmatriculare de stat a mijloacelor de transport cu destinație specială, și anume:

- În 5 cazuri¹¹ înmatricularea de stat a mijloacelor de transport destinat pentru transportarea persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor a fost realizată pe numele altor persoane decît beneficiarul, cum ar fi reprezentantul legal sau persoana abilitată cu atribuții de însoțire/îngrijire conform certificatului eliberat de STAS, contrar prevederilor pct. 25 din HG 474/2016, care stipulează: „*Înmatricularea de stat a mijloacelor de transport destinate pentru transportarea persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor se realizează pe numele beneficiarului – persoanei cu dizabilitate a aparatului locomotor, de către Instituția publică „Agenția Servicii Publice”, cu eliberarea certificatului de înmatriculare și a plăcilor de înmatriculare pentru mijloacele de transport respective, ca urmare a eliberării de către organul vamal a formularului tipizat TV-25.*”
- În 42 cazuri¹² pe certificatele de înmatriculare a mijloacelor de transport la rubrica X¹ „Mențiuni speciale” nu este mențiunea „Destinație specială”, fapt ce vine în contradicție cu prevederile pct. 25¹ „*În certificatul de înmatriculare a mijloacelor de transport destinate pentru transportarea persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor, în rubrica XI „Mențiuni speciale” se face mențiunea „Destinație specială”.*”
Eliberarea certificatelor de înmatriculare fără mențiuni speciale în cazurile de import a mijloacelor de transport destinate pentru transportarea persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor oferă posibilitatea utilizării și folosirii acestora de către persoane terțe care nu au dreptul legal de a conduce aceste mijloace de transport. Astfel, aceste mijloace de transport nu sunt folosite conform destinației finale.
Situațiile în care certificatele de înmatriculare fără mențiuni speciale se eliberează pe numele altor persoane decît beneficiarul (persoana cu dizabilități), pot genera risc sporit de corupere a procesului de înmatriculare a mijloacelor de transport destinat pentru transportarea persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor.
- În 4 cazuri¹³ înmatricularea de stat a mijloacelor de transport cu destinație specială a avut loc în lipsa mențiunii de la rubrica „Note speciale” din certificatul de înmatriculare referitor la reutilizarea mijlocului de transport cu specificarea *anului reutilării și numărului certificatului de reutilare*, contrar

¹¹ Anexa, Tabel nr. 3.1 *Înmatricularea de stat a mijlocului de transport destinate pentru transportarea persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor pe numele altor persoane decît beneficiarului (persoanei cu dizabilitate);*

¹² Anexa, Tabel nr. 3.2 *Înmatricularea de stat a mijlocului de transport destinate pentru transportarea persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor în lipsa mențiunii „Destinație specială”*

¹³ Anexa, Tabel nr. 3.3 *Înmatricularea de stat a mijlocului de transport cu destinație specială în lipsa mențiunii în certificatul de înmatriculare despre reutilizarea mijlocului de transport la rubrica „Note speciale” (amul reutilării și certificatul de reutilare)*

prevederilor pct. 15¹ din HG 474/2016, care stipulează: „În certificatul de înmatriculare a mijlocului de transport reutilat, în rubrica „Anul producerii” este indicat anul fabricării caroseriei, iar în rubrica „Note speciale” este scrisă mențiunea „Reutilat în anul:___, nr. Certificatului de reutilare:___”. Reutilarea mijloacelor de transport respective este realizată doar la stațiile/centrelle tehnice autorizate în acest domeniu, care nu se află pe teritoriul Republicii Moldova. ”

- Au fost constatate **28 cazuri**¹⁴ de înmatriculare a mijloacelor de transport cu destinație specială peste o perioadă de la 2 la 10 luni de la data solicitării beneficiarului de a renunța la compensația pentru serviciile de transport. În aceste cazuri, reieșind din faptul că, la organul vamal nu este solicitată copia de pe certificatul de dizabilitate al persoanei care solicită scutirea de drepturile de import al unui mijloc de transport (pct. 17 din HG 474/2016), apare riscul acordării acestei scutiri persoanelor pentru care a expirat certificatul care confirmă gradul de dizabilitate și în baza căruia a fost eliberat *Certificatul privind solicitarea beneficiarului de a renunța la compensațiile pentru serviciile de transport în schimbul facilităților fiscale și vamale* de către STAS.

5.2.4 Conducerea mijloacelor de transport destinate pentru transportarea persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor

Au fost identificate **51 cazuri**¹⁵ în care, mijloacele de transport destinate pentru transportarea persoanelor cu dizabilități sunt conduse de către persoane terțe, care nu sunt abilitate cu atribuții de însoțire/ îngrijire a beneficiarilor cu dizabilități ale aparatului locomotor.

Prevederile pct. 28 din HG 474/2016 stipulează: „Se permite conducerea mijloacelor de transport introduse în condițiile menționate la art.124 alin.(14) pct.1) din Codul fiscal nr.1163/1997, art.28 lit.z) pct. 1 din Legea nr.1380/1997 cu privire la tariful vamal și pct.11 subpct.1) din nota la anexa nr.2 la aceeași lege, art.20 alin.(4¹) pct. 1) din Codul vamal al Republicii Moldova nr. 1149/2000, doar de către persoanele cu dizabilități ale aparatului locomotor sau de către persoanele abilitate cu atribuții de însoțire/îngrijire a acestora, împuternicite cu acest drept în baza certificatului eliberat de către structura teritorială de asistență socială, conform anexei nr. 4 la prezentul Regulament.”.

Verificările efectuate denotă că în toate cele 51 cazuri nu au fost solicitate de la STAS certificate confirmative privind abilitatea persoanei cu atribuții de însoțire/ îngrijire a persoanei cu dizabilități locomotorii.

Totodată, beneficiarii (persoanele cu dizabilități locomotorii) nu dețin permis de conducere sau sunt copii minori, fiind astfel în imposibilitate de a conduce mijlocul de transport importat.

Din cele constatate rezultă că, conducerea și utilizarea mijloacelor de transport cu destinație specială are loc de către persoane terțe, contrar cerințelor legale.

Conform pct. 29 din HG 474/2016 în cazul conducerii mijloacelor de transport destinate transportării persoanelor cu dizabilități de către alte persoane decât cele menționate la pct. 28 din HG 474/2016 se sancționează și se aplică măsurilor de înlăturare de la conducerea mijlocului de transport a persoanelor care nu dețin certificat privind abilitatea persoanei cu atribuții de însoțire/îngrijire a persoanei cu dizabilități locomotorii.

¹⁴ Anexa, Tabel nr. 3.4 Înmatricularea de stat a mijlocului de transport cu destinație specială peste o perioadă de la 2 la 10 luni de la data solicitării beneficiarului de a renunța la CST

¹⁵ Anexa, Tabel nr. 4.1 Lipsa certificatului confirmativ eliberat de DASPF privind abilitatea persoanei cu atribuții de însoțire/îngrijire a persoanelor cu dizabilități locomotorii în cazul beneficiarilor care dețin statut de copil(minor) sau adulți care nu dețin permis de conducere

5.2.5 Abateri constatate în procesul de ținere și completare a dosarelor solicitanților/beneficiarilor de facilități fiscale și vamale la importul mijloacelor de transport cu destinație specială

Urmare verificărilor efectuate au fost constatate unele deficiențe în procesul de evidență și completare a dosarelor solicitanților/beneficiarilor de facilități fiscale și vamale la importul mijloacelor de transport cu destinație specială, după cum urmează:

- în **16 cazuri**¹⁶ certificatele privind solicitarea beneficiarului de a renunța la compensația pentru serviciile de transport în schimbul facilităților fiscale și vamale conțin număr de înregistrare greșit (repetitiv);
- în **3 cazuri** recipisa de confirmare a depunerii cererii de renunțare la compensația pentru serviciile de transport în schimbul facilităților fiscale și vamale, nu a fost completată și eliberată solicitantului;
- în **9 cazuri**¹⁷ pe certificatul privind solicitarea beneficiarului de a renunța la compensație în schimbul facilităților fiscale și vamale nu a fost aplicată ștampila STAS;
- în **16 cazuri**¹⁸ Concluzia privind necesitatea deservirii cu transport a persoanelor cu dizabilități locomotorii, eliberată de către Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă nu are indicată data eliberării și aplicată ștampila;
- în **32 cazuri**¹⁹ la dosar lipsește concluzia privind necesitatea deservirii cu transport a persoanei cu dizabilități locomotorii, eliberată de către Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă.

6. Concluzii generale:

Controlul aplicării unitare și al respectării reglementărilor legale la stabilirea dreptului și acordarea compensațiilor pentru servicii de transport și utilizarea facilităților fiscale la importul mijloacelor de transport pentru persoane cu dizabilități ale aparatului locomotor din mun. Chișinău a permis:

- a) efectuarea unei analize a modului de implementare a prevederilor actelor normative în procesul de stabilire și plată a compensației pentru serviciile de transport, precum și la aplicarea facilităților fiscale și vamale la importul mijloacelor de transport cu destinație specială;
- b) identificarea neregulilor admise în procesul de stabilire și plată a compensațiilor pentru serviciile de transport, înmatricularea mijloacelor de transport și utilizarea facilităților fiscale la importul mijloacelor de transport pentru persoane cu dizabilități ale aparatului locomotor.

Urmare analizei efectuate în cadrul prezentei misiuni de control se constată că există și anumite dificultăți în aplicarea prevederilor actelor normative legate de lipsa unor reglementări care ar stabili clar:

- a) procedurile de utilizare a mijlocului de transport după decesul beneficiarului;
- b) procedurile de utilizare a mijlocului de transport cu destinație specială pentru care, pe parcursul perioadei de 5 ani, au fost achitate drepturile de import în modul stabilit de legislația în vigoare;
- c) procedurile de utilizare a mijlocului de transport accidentat, care nu poate fi reparat/exploatat;

¹⁶ Anexa, Tabel nr. 5.1 *Certificatele privind solicitarea beneficiarului de a renunța la compensația pentru serviciile de transport în schimbul facilităților fiscale și vamale cu numere de înregistrare identice*

¹⁷ Anexa, Tabel nr. 5.2 *Nereguli procedurale la depunerea cererii și eliberarea de către STAS a Certificatelor privind solicitarea beneficiarului de a renunța la compensația pentru serviciile de transport în schimbul facilităților fiscale și vamale*

¹⁸ Anexa, Tabel nr. 5.3 *Concluzia privind necesitatea deservirii cu transport a persoanelor cu dizabilități locomotorii, eliberată de către CNDDCM nu are indicată data eliberării/ștampila*

¹⁹ Anexa, Tabel nr. 5.4 *Lipsa la dosar a concluziei privind necesitatea deservirii cu transport a persoanelor cu dizabilități locomotorii, eliberată de către CNDDCM*

- d) procedura de reluare a plăților compensației pentru serviciile de transport în cazul în care pe parcursul perioadei de 5 ani, au fost achitate drepturile de import în modul stabilit de legislația în vigoare;
- e) condițiile/restricțiile de eliberare a certificatului privind solicitarea repetată a beneficiarului de a renunța la compensația pentru serviciile de transport în schimbul facilităților fiscale și vamale înainte de expirarea a 5 ani de la importul unui mijloc de transport cu destinație specială (în cazurile în care au fost achitate drepturile de import);
- f) responsabilitățile și consecințele în cazul în care termenul de 3 zile prevăzut la pct. 26 din HG 474/2016 nu este respectat de către beneficiar.

7. Măsuri și recomandări dispuse urmare controlului efectuat:

Ministerului Muncii și Protecției Sociale se recomandă:

1. Revizuirea cadrului normativ privind acordarea facilităților vamale și fiscale persoanelor cu dizabilități la importul unui mijloc de transport (Legea nr. 60/2012, HG nr. 474/2016) și elaborarea modificărilor necesare reieșind din situațiile constatate în Raport, și anume:
 - a) reglementarea procedurii de utilizare a mijlocului de transport cu destinație specială:
 - după decesul beneficiarului;
 - după achitarea drepturilor de import înainte de expirarea a 5 ani;
 - după accidentarea (înainte de expirarea a 5 ani) care nu permite exploatarea sau repararea mijlocului de transport.
 - b) reglementarea procedurii de reluare a plăților compensației pentru serviciile de transport în cazul achitării drepturilor de import înainte de expirarea a 5 ani;
 - c) stabilirea condițiilor/restricțiilor de eliberare a certificatului privind solicitarea repetată a beneficiarului de a renunța la compensația pentru serviciile de transport în schimbul facilităților fiscale și vamale înainte de expirarea a 5 ani de la importul unui mijloc de transport cu destinație specială;
 - d) stabilirea clară a răspunderii și consecințelor în cazul încălcării prevederilor pct. 26 din HG 474/2016;
 - e) includerea prevederilor care ar stipula expres actele necesare a fi incluse în dosarul solicitantului/beneficiarului de facilități fiscale și vamale la importul mijloacelor de transport cu destinație specială.

Direcției Generale Asistență Medicală și Socială mun. Chișinău se recomandă:

2. Responsabilizarea specialiștilor STAS în vederea asigurării:
 - respectării prevederilor regulamentare în exercitarea atribuțiilor și sarcinilor de serviciu;
 - comunicării cu beneficiarii în vederea informării acestora referitor la prevederile cadrului normativ, precum și în vederea prevenirii cazurilor de nerespectare a prevederilor legale.
3. Elaborarea/descrierea procedurilor de lucru interne privind evidența solicitanților/beneficiarilor de facilități fiscale și vamale la importul mijloacelor de transport cu destinație specială.
4. DGAMS mun. Chișinău va prezenta Inspectoratului Social de Stat, în termen de 30 zile lucrătoare, planul de acțiuni privind măsurile care urmează a fi întreprinse în vederea remedierii neregulilor constatate în cadrul misiunii de control.

Agenciei Servicii Publice se recomandă:

5. Efectuarea unui audit intern în vederea stabilirii cauzelor care au stat la baza eliberării neconforme a certificatelor de înmatriculare a mijloacelor de transport cu destinație specială expuse în prezentul raport.

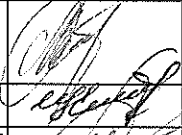
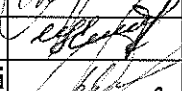

6. Responsabilizarea specialiștilor ASP în vederea asigurării respectării prevederilor cadrului legal în exercitarea atribuțiilor de serviciu.
7. Prezentarea Inspectoratului Social de Stat, în termen de 30 zile lucrătoare, a informației cu privire la măsurile dispuse în vederea remedierii abaterilor constatate în cadrul misiunii de control.

Prezentul raport se remite:

- Dlui **Alexei BUZU**, Ministrul Muncii și Protecției Sociale
- Dnei **Marina BUGA**, șef adjunct Direcția Generală Asistență Medicală și Socială

Nota informativă privind abaterile care vizează eliberarea certificatelor de înmatriculare a mijloacelor de transport cu destinație specială și recomandările înaintate ASP expuse în prezentul raport se remite pentru informare dlui **Mircea Eșanu**, director Agenția Servicii Publice.

Membrii echipei de control

Funcția deținută	Nume Prenume	Semnătură	Data
Șef Direcția Inspekția Prestațiilor de Asistență Socială - coordonator al echipei de control	Alina Dașcov		05.02.24
Inspector principal	Elena Pleșco		05.02.24
Inspector principal	Maxim Tabacari		05.02.24
Inspector principal	Violina Rusu		05.02.24

Anexă: 15 (cincisprezece) file

Director

Angela CHIRILOV